

Visie op toezicht

1. Inleiding

In de Woningwet 2015 staat dat de commissarissen zich bij de vervulling van hun taak richten naar het:

- belang van de corporatie,
- te behartigen maatschappelijk belang en
- belang van de betrokken belanghebbenden.

Het is van belang dat de Raad van Commissarissen (RvC) en de bestuurder hierover met elkaar het gesprek voeren om tot een gedeelde visie te komen.

De Governancecode Woningcorporaties 2020 (artikel 1.1) stelt dat *“bestuur en RvC een visie hebben op besturen en toezicht houden, waarbij wordt ingegaan op de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen, de strategie, het beleid, de financiering en de onderlinge wisselwerking in rollen. De RvC beschrijft hierin zijn rollen (werkgever, toezichthouder en klankbord) en taakuitoefening als intern toezichthouder”*.

Als RvC en bestuurder verwoorden wij in deze toezichtvisie onze visie op toezicht en de gewenste ontwikkeling op termijn. Hiermee geeft de RvC tevens invulling aan bepaling 1.1 uit de Governancecode Woningcorporaties 2020: *“bestuur en RvC hebben een visie op besturen en toezicht houden”*.

Verbinding Visie op toezicht met Besturingsfilosofie

Volgens de Governancecode is het de bedoeling dat Bestuur en RvC een gezamenlijke visie hebben besturen en toezicht houden. In dit document is de Visie op toezicht opgenomen. De visie op besturen is opgenomen in Besturingsfilosofie van De Woningraat.

Om drie redenen hebben wij ervoor gekozen om de gezamenlijke visie op te nemen in twee aparte documenten. Ten eerste omdat de verantwoordelijkheid voor de stukken verschillend is. De RvC stelt de Visie op toezicht vast (waarbij de Bestuurder een adviserende rol heeft), terwijl de Bestuurder dit doet voor de Besturingsfilosofie (de RvC keurt deze wel goed conform de Governance van De Woningraat). Ten tweede omdat de opzet, maar ook de toon van beide stukken verschilt. De Besturingsfilosofie is concreter en diepgaander. En ten derde leidt het samenvoegen tot één document niet tot meerwaarde.

De stukken zijn wel uitdrukkelijk met elkaar verbonden. Beide stukken samen vormen de gezamenlijke visie op besturen en toezicht. Ze sluiten op elkaar aan en worden in samenhang vastgesteld dan wel goedgekeurd. Om die reden wordt deze paragraaf in beide stukken opgenomen.

2. Visie op toezicht

De RvC en de bestuurder kiezen voor rolduidelijkheid in combinatie met een samenwerkingsmodel. Vanuit transparantie en wederzijds vertrouwen wordt invulling gegeven aan het besturen van de organisatie, het afleggen van verantwoording hierover en het houden van toezicht hierop. De bestuurder en de RvC handelen met de intentie bij te dragen aan de maatschappelijke opgave en de continuïteit van De Woningraat, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. Deze eigen rol en verantwoordelijkheid kan niet los gezien worden van die van de ander. De RvC ziet toe op een actueel, vastgesteld en werkbaar kader.

Van de bestuurder wordt in deze samenwerking verwacht om, vanuit de eigen professionaliteit en verantwoordelijkheid, de doelstellingen van De Woningraat te realiseren. Dit met inachtneming van de inbreng van stakeholders, waaronder De Huurdersraat en de medewerkers van de organisatie. De bestuurder is hierbij aanspreekbaar op dit handelen, blijkend uit een open houding en de bereidheid om het eigen handelen toe te lichten en oor te hebben voor de mening van anderen. Intern organiseert de bestuurder bewust zijn/haar eigen “tegenkracht”, door goed opgeleide en mondige medewerkers om zich heen te verzamelen en hen te stimuleren hun mening te geven ten aanzien van de strategie en het beleid van de corporatie en de wijze waarop hier uitvoering aan wordt gegeven. Indien de bestuurder hieraan behoefte heeft, maakt hij/zij gebruik van de RvC als klankbord. De RvC en de bestuurder maken op dat moment expliciet dat zij in de klankbordrol.

De bestuurder informeert de RvC actief ten aanzien van alle aangelegenheden waarvan hij/zij weet, of had kunnen weten, dat de RvC hierover informatie wenst te ontvangen. De informatie die de bestuurder verstrekt is feitelijk juist en zo volledig als nodig is voor de RvC om haar toezichthoudende functie te kunnen uitoefenen.

Van elk van de leden van de RvC wordt verwacht dat hij of zij vanuit de eigen professionaliteit en bekwaamheid op onafhankelijke, integere wijze toezicht houdt en vraagt om de informatie die daarvoor nodig wordt geacht. De individuele commissaris heeft een eigen inbreng in de besluitvorming en in de relatie met de bestuurder. Ieder vanuit de eigen deskundigheid en achtergrond, maar altijd onafhankelijk. Persoonlijke opvattingen hebben hierin een plaats, voor zover zij bijdragen aan een goede oordeelsvorming.

Van de RvC als geheel wordt in de samenwerking een rolinvulling verwacht, die een goede balans laat zien tussen gedegen toezicht enerzijds en het bieden van voldoende speelruimte aan de bestuurder anderzijds. De rollen van de RvC worden ingevuld, gericht op de maatschappelijke opgave van de corporatie en de continuïteit van de organisatie.

De RvC creëert de voorwaarden om de bestuurder succesvol te laten zijn. De RvC streeft ernaar bij het samenspel tussen bestuurder en RvC een veilige, constructieve sfeer te scheppen, waarin zowel de bestuurder als de RvC optimaal hun taken kunnen uitoefenen. Eisen die de RvC stelt aan de bestuurder zullen daarom tevens gerelateerd worden aan hetgeen nodig is voor governance en goed toezicht.

2.1 Rolinvulling

Toezichthouder

De RvC houdt toezicht op het functioneren en presteren van de organisatie en staat bestuurder met raad terzijde. De bestuurder is verantwoordelijk voor het functioneren en presteren van de organisatie en legt daarover intern verantwoording af aan de RvC. Ook is bestuurder verantwoordelijk voor de externe verantwoording aan instanties die daartoe wettelijk of maatschappelijk gelegitimeerd zijn.

Het toezicht blijft niet beperkt tot het jaarlijks voldoen aan wet- en regelgeving maar strekt zich verder uit zodat ook in de toekomst kan worden gerekend op een ethisch handelende corporatie met oog voor haar maatschappelijk doel en haar belanghebbenden. De RvC functioneert vanuit een maatschappelijk perspectief en ziet erop toe dat de maatschappelijk gewenste doelen van de corporatie worden behaald. Een gezonde bedrijfsvoering is daarbij een voorwaarde. De RvC wil naast haar toezichthoudende taak ook waarde toevoegen aan het functioneren van de organisatie door relevante vraagstukken uit de samenleving te agenderen.

De RvC acteert niet alleen volgend maar ook proactief als zij daar reden toe ziet en met respect voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de bestuurder. Met het oog op een goede samenwerking tussen bestuurder en RvC, hanteert de RvC een positief kritische houding. De RvC kan daarmee de luis in de pels zijn, maar doet dit op een toon die constructief is richting de bestuurder. Een goed samenspel tussen bestuurder en RvC betekent ook goed tegenspel.

Klankbord

Naast de rol als toezichthouder fungeert de raad van commissarissen als klankbord voor bestuurder en de organisatie. Dit komt onder andere tot uiting in de betrokkenheid bij strategieontwikkeling, maar bijvoorbeeld ook door het voorleggen en 'spiegelen' van diverse (beleids-)vraagstukken. De RvC kan met een frisse blik naar situaties kijken en op basis daarvan met advies, suggestie of opmerking komen.

Werkgeverschap

De RvC stelt de bestuurder aan en beoordeelt diens functioneren. Bestuurder en RvC maken afspraken over een toetsingskader voor het functioneren van de bestuurder, aan de hand waarvan de bestuurder verantwoording aflegt. Dit toetsingskader biedt voor beiden een vooraf gedefinieerde werkwijze en daarmee duidelijkheid over hetgeen verwacht wordt.

De RvC heeft een Remuneratie- en Governancecommissie ingesteld met een in een reglement vastgelegde specifieke taak op dit gebied.

2.2 Toegevoegde waarde

De RvC vindt het niet alleen van belang om invulling te geven aan bovenstaande rollen, maar wil ook nadrukkelijk stil staan bij de eigen meerwaarde voor de organisatie. Mede gelet op het veranderde speelveld voor woningcorporaties en de ontwikkelingen in de maatschappij (lokaal en landelijk). De RvC ziet, in de relatie met bestuurder en de organisatie, als haar meerwaarde:

- *Borgen van bestuur en beleid;*
De RvC ziet erop toe dat de bijdrage aan doelstellingen ten behoeve van huurders voldoende is geborgd bij het bestuur en in het beleid, en dat deze gebaseerd kunnen worden op actuele, vastgestelde en werkbare kaders.
- *Verbindingen leggen met huurders en andere stakeholders;*
De RvC staat in verbinding met huurders en stakeholders, zoekt hen actief op en brengt de input en vraagstukken van hen in.
- *Bijdragen leveren aan de maatschappelijke doelstelling;*
De RvC houdt een scherp oog op de kerntaak van De Woningraat en draagt actief bij aan het realiseren van deze doelstelling.
- *Toezien op ontwikkeling van de organisatie;*
De RvC ziet toe op een effectieve organisatieontwikkeling. Daarbij heeft de RvC regelmatig contact met de personeelsvertegenwoordiging.
- *Bieden van nieuwe perspectieven;*
Vanuit verschillende achtergronden is de RvC in staat om vanuit andere perspectieven vraagstukken te bezien en hierover vragen te stellen of opmerkingen te plaatsen.
- *Binnen brengen van de buitenwereld;*
Als relatieve buitenstaander brengt de RvC externe ontwikkelingen, maar ook kennis en 'lessen' uit andere sectoren in.

3. Uitvoering

Huurders

Naast het voldoen aan de wettelijke verplichting van twee huurderscommissarissen in de RvC ziet de RvC erop toe dat de huurders zich kunnen verenigen in een huurdersorganisatie en organiseert zij voldoende contactmomenten zodat de RvC weet wat de huurders belangrijk vinden.. De huurderscommissarissen voeren daartoe onder meer periodiek overleg met het bestuur van de huurdersorganisatie over het algemeen beleid van De Woningraat. De commissarissen kijken bij de afweging van de verschillende belangen in het bijzonder ook naar de belangen van de huurders.

Samenstelling RvC

Bij het vervullen van vacatures binnen de RvC wordt aandacht besteed aan kwaliteit, deskundigheid, ervaring en diversiteit, herbenoeming is geen automatisme. De profielschets van de RvC wordt geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De profielschets is openbaar en wordt gepubliceerd op de website van De Woningraat.

Voor goed toezicht is het van belang dat de functieprofielen van de RvC aansluiten bij de situatie van De Woningraat en de eisen die vanuit wet- en regelgeving ten aanzien van toezicht worden gesteld. Het regelmatig herijken van de profielen is dan ook een voorwaarde.

Informatievoorziening

De RvC baseert zich in zijn taak op informatie die verstrekt is door het bestuur, externe accountant en externe toezichthouder.

Om de rollen als RvC goed te kunnen invullen is er regelmatig contact met leden van het managementteam (MT), ondernemingsraad (OR) en huurdersvereniging. Bij specifieke onderwerpen is een lid van het MT bij de vergadering van de RvC aanwezig. Daarnaast zijn er jaarlijks specifieke bijeenkomsten waarin de RvC in dialoog is met de organisatie zijn.

Jaarlijks wordt in afstemming tussen bestuurder en de RvC een duidelijke jaarcyclus en vergaderagenda opgesteld. Dit geeft zowel voor de RvC als de organisatie duidelijkheid over de thema's waar dat jaar specifiek aandacht voor is. Daarnaast worden er jaarlijks afspraken gemaakt tussen RvC en bestuurder over de doelstellingen en prestatieafspraken voor dat jaar.

Commissies

Binnen de RvC is een aantal taken belegd in commissies, te weten de Remuneratie- en Governancecommissie en de auditcommissie. De aandachtsgebieden van deze commissies zijn vastgelegd in een reglement. De commissies komen twee tot vier keer bij jaar samen en bereiden voor de vergadering van de voltallige RvC de behandeling voor van specifieke onderwerpen.

Permanente Educatie

De commissarissen van de RvC zijn lid van de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW) en zijn uit dien hoofde gehouden aan de richtlijnen van VTW op bijvoorbeeld het gebied van Permanente Educatie, Governance en beloning. De RvC vindt het van belang zich regelmatig (bij) te scholen om de ontwikkelingen in- en buiten de corporatiesector actief te volgen. Hiervoor is een opleidingsbudget beschikbaar.

Zelfevaluatie

Jaarlijks wordt een zelfevaluatie uitgevoerd. Conform de Governancecode Woningcorporaties 2020 gebeurt dit eens in de twee jaar onder begeleiding van een externe adviseur. Het doel van de zelfevaluatie is het onder de loep nemen en het zo mogelijk verbeteren van het functioneren van de RvC, onderling en in relatie tot haar omgeving. Zelfevaluatie is gericht op de evaluatie van het team als geheel en van de onafhankelijke leden.

Verantwoording

De RvC legt verantwoording af middels het bericht van de RvC in het jaarverslag. Hierin wordt een toelichting gegeven op de voornaamste werkzaamheden van de RvC. Ook wordt inzicht gegeven in de werkzaamheden van de RvC, de frequentie van vergaderingen en commissiebijeenkomsten, zijn samenstelling en de relevante functies en nevenfuncties van zijn leden. Voorts komen de zelfevaluatie en de mogelijke verbeterpunten aan bod. In de jaarlijks op te stellen "Governance-agenda" worden de aspecten van Good Governance concreet gemaakt en omgezet in acties. Over deze acties verantwoordt de RvC zich na afloop van het boekjaar in het jaarverslag van De Woningraat.

Eenduidig woordgebruik

Voor de uitvoering van haar taak als RvC is eenduidig woordgebruik van belang. De RvC hanteert de volgende begrippen:

Besluiten

De RvC neemt besluiten, die daarna intern en extern van kracht zijn in de rol van werkgever naar de bestuurder, en in de rol van regievoerder op eigen proces en de eigen agenda.

Goedkeuren

De RvC keurt goed in de rol van toezichthouder. Dit goedkeuren betreft de besluiten van de directeur bestuurder die voor gelegd worden aan de RvC. Alternatieven zijn afkeuren en aanhouden van de voorgelegde besluiten.

Vaststellen

De RvC stelt notulen, jaarrekeningen en andere verslagen vast. Dit doet zij als deze naar beste inzicht correct worden bevonden door de RvC en als vaststaand worden beschouwd in de toekomst.

Ter informatie

De RvC kan documenten ter informatie agenderen. Dit betekent dat de documenten ter beeldvorming zijn

Ter bespreking

De RvC kan documenten ter bespreking agenderen. Hier wordt over gesproken in de rol van klankbord.

Aldus opgemaakt en vastgesteld bij besluit van de Raad van Commissarissen in zijn vergadering van 31 januari 2025.

Ron de Haas,
Voorzitter Raad van Commissarissen De Woningraat